

Myronova, Halyna; Gazdošová, Oxana

Struktura slovníku

In: Myronova, Halyna. *Česko-ukrajinský právníký slovník*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2009, pp. 7-8

ISBN 9788021048164

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126320>

Access Date: 17. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

STRUKTURA SLOVNÍKU

1. Slovník tvoří termíny výchozího (českého) jazyka, které jsou řazeny abecedně s použitím principu hnízdování. Abecední řazení v jednotlivých hnízdech se řídí slovy, kterými začínají daná slovní spojení. Slovníkové heslo se skládá z českého heslového termínu a ukrajinského ekvivalentu, v němž je vyznačen přízvuk.
2. Česká heslová slova a jejich ukrajinské ekvivalenty jsou zvýrazněny tučným písmem. Uvádějí se v základní slovníkové podobě, tj. podstatná jména v nominativu singuláru (s výjimkou těch, jež se používají v plurálu); přídavná jména, substantivizovaná adjektiva a přídavná jména v nominativu singuláru mužského rodu; slovesa ve formě infinitivu.
Pokud se české slovo používá jen nebo převážně ve slovních spojeních, je uvedena zkratka *ve spoj.* (např.: **oddací** – *ve spoj.*, o. list – *свідóцтво про укладення шліóбу*, **promlčecí** – *ve spoj.*, p. doba – *стрóки давности*).
3. Ve slovníku se také uvádí stručná gramatická charakteristika lexikálních jednotek – k ukrajinským substantivům jsou připojeny koncovky genitivu singuláru (případně plurálu) a údaje o rodu (*m, ž, s*), např.: **advokát** – **адвокат**, -a, *m*. Substantiva, jež se používají pouze v plurálu, jsou označena zkratkou *pl*.
Heslová slovesa v ukrajinské části slovníku jsou uvedena s formami první a druhé osoby singuláru, např.: **obvinít koho z čeho** – *práv. обвинувáтити*, -áчу, -áтиш *кого в чóму, publ. звинувáтити*, -áчу, -áтиш *кого в чóму, srov. svědčit proti komu* – **давати показáння прóти кóго**.
Slovesný vid není zpravidla vyznačen, výjimku tvoří překlady některých českých termínů cizojazyčného původu, např.: **vetovat** – **накладáти / накладáсти véто на що**.
4. Slovní spojení jsou uvedena v abecedním pořadí. České heslové slovo je uvedeno v plné formě a ve slovních spojeních pak pouze ve zkratce, zatímco ukrajinské ekvivalenty se uvádějí vždy v plné formě.
5. Ve slovníku se používá zkratka *n.*, aby nedocházelo k opakování stejné části slovního spojení, např.: předkládat důkazy – *подавати n. наводити докази*.
6. Zkratky, které poukazují na stylistické vlastnosti lexikálních jednotek, frekvenci používání a příslušnost k různým sféram, jsou uvedeny kurzivou, např.: *hov., ekon., zříd.*
7. Komentáře uváděné kurzivou v kulatých závorkách jsou zpravidla připojeny tehdy, pokud má český termín nebo slovní spojení více významů, jež se do ukrajinštiny překládají různými pojmy, např.: **dohoda** – **1. (dokument) угóда**, -и, *m*, **дóговір**, -óру, *m*; **2. (ústní) домóвленість**, -ості, *ž*.
8. V případech, že v ukrajinském právním jazyce neexistuje odpovídající pojem nebo se jeho významový obsah nekryje s významem pojmu českého, nabízejí autor-

ky opisný typ definice, např.: **oznamovatel – особа, яка повідомила про вчинення злочину.**

9. V ukrajinské části slovníku jsou synonyma oddělena čárkou, lexikální jednotky se vzdálenějším významem středníkem, s odlišným významem pak arabskými číslicemi.
10. V překladové části slovníkových hesel se vyskytují i zkratky, které poukazují na určité právní odvětví nebo na existenci pojmu pouze v právním systému toho či onoho státu, např.: sbírka soudních rozhodnutí – (ČR) збірник судових рішень.